

«زن و مطالعات خانواده»

سال یازدهم - شماره چهل و سوم - بهار ۱۳۹۸

ص ص: ۳۵-۱۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۳/۲۵

پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، تمایزیافتنگی و تفکر قطعی نگر در بین زوجین جوان شهر اصفهان

اکرم لطفی سرجینی^۱

شیوا تقی پور^۲

لیلا السادات میرصیفی فرد^۳

خدیجه مرادی^۴

چکیده

رابطه رضایت زناشویی به عنوان یکی از مهمترین روابط است که مقدمه تربیت نسل آینده، بهزیستی روانی زوجین و استقلال خود افراد محسوب می‌شود. هدف پژوهش حاضر، پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، تمایزیافتنگی و تفکر قطعی نگر در بین زوجین جوان شهر اصفهان بود. روش پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش کلیه زوجین جوان شهر اصفهان که کمتر از ۱۰ سال است که ازدواج کردند که ۷۰۰۰ نفر بود. بر اساس جدول مورگان ۳۶۴ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری خوش‌ای و در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از مقیاس‌های رضایت زناشویی والتر دبلیو هودسن (۱۹۹۲)، رضایت جنسی هادسون-هیریسون و کوسکاپ (۱۹۸۱)، تمایزیافتنگی خود اسکورن و فریدلندر (۱۹۹۸) و مقیاس تفکر قطعی نگر یونسی و میرافضل (۱۳۸۳) استفاده شد. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از ضریب رگرسیون چندگانه مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان دادند که بین رضایت جنسی و رضایت زناشویی رابطه معنی دار وجود داشت ($0/05 < p = 0/343$)؛ بین تمایزیافتنگی و

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، واحد کاشان، دانشگاه آزاد اسلامی، کاشان، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، واحد کاشان، دانشگاه آزاد اسلامی، کاشان، ایران.

۴. دکترای تخصصی روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان نویسنده مسؤول moradikhajieh@gmaile.com

رضایت زناشویی رابطه معنی دار وجود داشت ($p < 0.05$)؛ بین تفکر قطعی نگر و رضایت زناشویی رابطه معنی دار وجود داشت ($p < 0.05$)؛ از سوی دیگر متغیر رضایت جنسی $12/5$ درصد تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می کند؛ هم چنین متغیر تفکر قطعی نگر $4/2$ درصد تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می کند. بر اساس یافته های پژوهش به منظور بهبود رضایت زناشویی زوجین جوان می توان با برگزاری دوره های فردی و گروهی، آموزش های لازم جهت تعديل تمایزیافتگی و دستیابی به رضایت جنسی فراهم گردد.

واژه های کلیدی: رضایت زناشویی، رضایت جنسی، تمایزیافتگی، تفکر قطعی نگر

مقدمه

ازدواج و رابطه زناشویی، منبع حمایت، صمیمیت و لذت انسان می باشد و سبب پیدایش همکاری، همدردی، یگانگی، علاقه و مسئولیت پذیری نسبت به خانواده خواهد شد (بات، نیک گابین و فالوی^۱، ۲۰۱۵). به تحقق پیوستن اهداف ازدواج پس از برقراری رابطه زناشویی، موجب احساس رضایت و خوشبختی فرد می شود و خلاف این امر، اختلاف زناشویی و در نهایت نارضایتی از ازدواج را به همراه خواهد داشت. ازدواج را می توان یکی از مهم ترین عوامل بهداشت روانی در اجتماع دانست که اگر با مشکل روبرو شود، بهداشت روانی حاصل نخواهد شد و اثرات منفی و ماندگار آن نظیر افسردگی و اضطراب و دیگر اختلالات روانی نتیجه این نارضایتی زناشویی خواهد بود (اولسن و دفرین^۲، ۲۰۱۶).

رضایت زناشویی^۳ یک جنبه بسیار مهم و پیچیده از یک رابطه زناشویی است. زناشویی از منابع تأمین کننده بسیاری از نیازهای روانی -اجتماعی متقابل زن و شوهر محسوب می شود و شاخصی بر جسته جهت قضاوت در مورد میزان کارآمدی یک رابطه زناشویی است. این شاخص، متغیری بسیار مهم در پیش بینی دوام زندگی زناشویی به شمار می رود (پرونچو، ویلسون - جندرسون، کارت رایت^۴، ۲۰۱۲) و به عنوان یک احساس ذهنی شادی، رضایت و لذت است که هنگام در نظر گرفتن جنبه های جاری زندگی زناشویی و سود و زیان های آن توسط فرد متأهل تجربه می شود. رضایت زناشویی سازهای چندبعدی و متشکل از بعد مختلف است و از طریق ارزیابی تعاملات جاری بین زوج ها (علاقة متقابل، مراقبت از هم، پذیرش یکدیگر، تفاهم و هماهنگی در انجام امور، تقسیم کار، روابط جنسی، ابراز احساسات و کیفیت ارتباط) قابل

1 . Boat, Nick Gabion & Flavin

2 . Olsen & Define

3 . Marital satisfied

4 . Poncho, Wilson-Henderson, Kart With

سنجه است (اسپیچر، ونzel و هاروی^۱، ۲۰۱۰؛ گریف^۲، ۲۰۱۵). از جمله عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی متغیرهای جمعیت شناختی (رحمانی و الله قلی، ۱۳۹۴)، ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی، تمایزیافتگی (پوراکبر، ۱۳۹۳)، تفکر قطعی نگر، کیفیت ارتباط، تفاوت شخصیتی، وابستگی، خلق و خو، استاد، تفکر و شناخت (مرشدی، ۱۳۹۵)، رضایت از روابط جنسی، استرس‌ها و وقایع زندگی می‌باشد (بخشایش و مرتضوی، ۱۳۹۴).

مطالعات مختلفی به تأثیر رضایت جنسی^۳ بر رضایت زناشویی اشاره کرده اند (برزنیاک و ویسمن^۴، ۲۰۱۴؛ سلوسازز^۵، ۲۰۱۳؛ نیکولز^۶، ۲۰۱۵؛ ترمن^۷، ۲۰۱۷؛ مدانس^۸، ۲۰۱۵؛ بایرز^۹، ۲۰۱۴؛ نظری و همکاران، ۱۳۹۵؛ بخشایش و مرتضوی، ۱۳۹۴؛ رحمانی و همکاران، ۱۳۹۴ و امرالهی و همکاران، ۱۳۹۳). غریزه جنسی از نیازهای ذاتی انسان است. به طوری که مزلو (۱۹۷۶)، به نقل از واندرماسن^{۱۰}، ۲۰۱۲) این نیاز را در رده نیازهای جسمانی یا نیازهای حیاتی اولیه قرار داده است. در زمینه رابطه جنسی نیز می‌توان گفت که اگر چه زندگی زناشویی سعادتمدانه فقط تا اندازه‌ای مربوط به رابطه جنسی است ولی این رابطه ممکن است از مهمترین علل خوبیختی یا عدم خوبیختی در زندگی زناشویی باشد. زیرا اگر این رابطه قانع کننده نباشد، منجر به احساس محرومیت، ناکامی، عدم احساس ایمنی (به خطر افتادن سلامت روان) و در نتیجه از هم پاشیدگی خانواده می‌شود (شاملو، ۱۳۸۸).

از سوی دیگر دیدگاه‌های شناختی، سلامت و یا عدم سلامت روانی و رضایت از زندگی از جمله رضایت زناشویی را به نحوه دریافت و تفسیر فرد از جهان و یا به طور اخض، محیط پیرامون و استهانه اند (سامرز-فلانگن^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۱). تحریفات شناختی انواع مختلفی دارد، مانند تفکر قطعی شده^{۱۲}، جداسازی گرینشی^{۱۳}، برچسب زدن^{۱۴} و سوء برچسب زدن^{۱۵} وغیره. تفکر قطعی نگر^{۱۶} به عنوان مادر

1 . Speicher, Wenzel & Harvey

2 . Grief

1. Sexual satisfaction

4 . Berezina & Wiseman

5 . Selosarese

6 . Nicolas

7 . Term an

8 . Me dance

9 . Buyers

10 . Wander Masen

11 . Somers- Falange

12 . polarized thinking

13 . selective abstraction

14 . labeling

15 . mislabeling

16 . Thoughtful Thinking

تحریفات شناختی مطرح و سایر تحریفات شناختی نیز بیشتر به نحوی از این نقطه شروع می‌شوند و پس از تأیید شدن در این کanal اصلی (مادر همه تحریف‌ها) وارد کanal های فرعی دیگر در ذهن می‌شوند. تفکر قطعی نگر عبارتست از: نوعی تحریف که حادثه و یا امری را با قاطعیت، مساوی چیز دیگری می‌داند و رابطه مثبتی با اضطراب و افسردگی و هم چنین رابطه منفی با امید به زندگی دارد (یونسی، ۱۳۹۵). زیبایی در چهره مساوی با تداوم ازدواج، عدم زیبایی در چهره مساوی با عدم تداوم ازدواج و یا ازدواج مساوی با محدودیت، عدم ازدواج مساوی با آزادی و ده‌ها مورد از تساوی‌های دیگر از نمونه‌های این تحریف هستند که روزانه بسیاری از افراد آن را به کار می‌برند، بدون توجه به این که توسط این قطعیت‌ها روابط خود را با محیط و حتی خود را به صورت آسیب‌زای تحت تأثیر قرار می‌دهند. انتخاب این نوع تفکر به عنوان نوعی از تحریف بر اساس این اعتقاد است که در جهان خلقت هیچ چیز مساوی نیست و آنچه به عنوان تساوی در ریاضیات و سایر علوم پایه مطرح است چیزی جز در مقام و مرحله ذهن نیست (جمالی، ۱۳۹۲). نتایج پژوهش‌های انجام شده در سال‌های اخیر، حاکی از تأثیر تفکر قطعی نگر بر رضایت زناشویی می‌باشد (بولاندا^۱؛ ۲۰۱۷؛ ویسمان، اوبلکر و وینستاک^۲، ۲۰۱۶؛ فریش^۳، ۲۰۱۵؛ اسمیت^۴ و همکاران، ۲۰۱۴؛ مرشدی، ۱۳۹۵؛ مقصودزاده، ۱۳۹۴ و یونسی و بهرامی، ۱۳۹۳).

از عوامل مهمی که در سال‌های اخیر به آن توجه شده است و بر رضایت زناشویی تأثیر دارد، تجارب اولیه فرد با والدین یا نوع رابطه هیجانی فرد با والدین خود در دوران کودکی است. برخی پژوهش‌ها تلاش کرده اند تا به این سوال پاسخ دهند که چگونه تجارب اولیه فرد در دوران کودکی می‌تواند وی را در بزرگسالی تحت تأثیر قرار دهد (جهان بخشی و کلانتر کوش، ۱۳۹۴). یکی از ویژگی‌های فردی که در اثر تجارب اولیه کودک – والد در بزرگسالی، تأثیر مهمی بر روابط بین فردی دارد، سطح تمایزیافتنگی خود^۵ است. خانواده‌ها و دیگر گروه‌های اجتماعی تأثیر زیادی روی نحوه تفکر، احساس و رفتار افراد دارند. محیط و خانواده سطح تمایزیافتنگی فرد را در کودکی تعیین می‌کنند. بوئن^۶، تمایزیافتنگی خود را توانایی افراد در انعطاف‌پذیر بودن و عاقلانه عمل کردن به ویژه در رویارویی با اضطراب تعریف کرده است (به نقل از نیکولز و شوارتز، ۱۳۹۲). تمایزیافتنگی که مهم ترین مفهوم سیستم های نظریه خانواده است میزان توانایی فرد در تفکیک فرآیندهای عقلی و احساسی را نشان می‌دهد (خطبی، ۱۳۹۲). به عبارتی، رسیدن به حدی از استقلال عاطفی که فرد بتواند در موقعیت‌های عاطفی و هیجانی، بدون غرق شدن در جو عاطفی آن موقعیت‌ها، به صورت خودمنختار و عقلانی تصمیم گیری کند. تمایزیافتنگی را در دو سطح

1 . Yolanda

2 . Wiseman, Oblique & Winnetka

3 . Fresh

4 . Smith

5 . Differentiation of Self

6 -Bowen

می‌توان بررسی کرد: ۱. به عنوان فرآیندی که در درون فرد رخ می‌دهد. ۲. به عنوان فرآیندی که در روابط بین افراد به وقوع می‌پیوندد. در سطح درون فردی، تمایز نایافتگی یا هم آمیختگی، زمانی رخ می‌دهد که اشخاص احساسات خود را از تفکرشنان تفکیک نمی‌کنند و به جای آن در احساسات غرق می‌شوند. در سطح بین شخصی، شخص تمایز نایافته، تمایل دارد یا به طور کامل جذب احساسات دیگران شود و با جو عاطفی محیط حرکت کند و یا برعکس، علیه دیگران واکنش نشان دهد (جلسو و فریتزر^۱، ۲۰۰۹). افراد با تمایزیافتگی بالا واکنش‌های خود را به صورت منطقی کنترل می‌کنند و در مقابل، افراد با تمایزیافتگی پایین گرایش دارند تا این کنترل را با واکنش‌های هیجانی و عاطفی اعمال کنند (پیس^۲، ۲۰۱۳). در نظام زناشویی نیز وقتی تمایزیافتگی زوج‌ها بالا باشد احتمال سازگاری مناسب با تعارض‌ها نیز برای زوج‌ها بیشتر می‌شود و اضطراب، واکنش‌های هیجانی و در نهایت آمیختگی کاهش می‌یابد، در سمت مقابل، استفاده زوج‌های با تمایزیافتگی پایین از اجتناب، به هنگام وقوع تعارض (لیلانی^۳، ۲۰۱۳) به بر هم زدن تعادل بین «با هم بودن و فردیت» می‌انجامد (گلید^۴، ۲۰۱۴). مطالعات مختلف حاکی از آن است که سطح تمایزیافتگی فرد متقابلاً بر محیط و زندگی اجتماعی و آینده فرد و از جمله روابط زناشویی وی تأثیر می‌گذارد (پیلاز^۵، ۲۰۱۶؛ اسکرون و دندی^۶، ۲۰۱۵؛ گلید، ۲۰۱۴؛ هاووس و ملینکرود^۷، ۲۰۱۳؛ گاینز، پروسا، بارتل-هرینگ^۸، ۲۰۱۳؛ ابذری، ۱۳۹۵؛ صمدی، ۱۳۹۵؛ متنتی‌زاده، ۱۳۹۴؛ نیلاب، ۱۳۹۳؛ محمدی، ۱۳۹۲؛ خطیبی، ۱۳۹۲ و جمالی، ۱۳۹۲).

به طور کلی نبود توجه کافی به مسئله عدم رضایت زناشوئی می‌تواند به شیوع بیشتر این امر منجر شود. از این رو لازم است تا پژوهش‌هایی به دنبال عوامل مؤثر بر رضایت زناشوئی باشد تا زمینه ای برای استخراج مدل‌های پیشگیری و درمانی فراهم شود. هم چنین انجام پژوهش حاضر می‌تواند دانش جدیدی به زوجین در مورد رضایت زناشویی دهد و عوامل اثرگذار بر آن را بررسی نماید. با وجود تأثیر ویژگی‌های فردی و رضایت جنسی بر رضایت زناشویی، در این زمینه پژوهش‌های اندکی در کشور صورت گرفته است. این پژوهش در صدد پاسخ‌گویی به این سوال است: آیا رضایت جنسی، تمایزیافتگی و تفکر قطعی نگر بر رضایت زناشویی تأثیر دارد؟

1 . Gesso & Frets

2 . Pease

3 . Leilani

4 . Gelid

5 . Piles

6 . Schroon & Dandy

7 . Haves & Melikrod

8 . Gayness, Peruse, Bartel-Hering

تعاریف متغیرها

رضایت زناشویی: رضایت زناشویی یعنی انطباق بین انتظاراتی که فرد از زندگی زناشویی دارد و آن چیزی است که در زندگی اش تجربه می کند. یکی از مهمترین تعریف ها توسط هاکینز انجام گرفته است که وی رضایت زناشویی را چنین تعریف می کند: احساس رضایت و لذت تجربه شده توسط زن و شوهر در هر زمانی که همه جنبه های ازدواجشان را در نظر می گیرند(خطیبی، ۱۳۹۲). در این پژوهش رضایت زناشویی نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه رضایت زناشویی والتر دبلیو هودسن به دست می آورند.

رضایت جنسی: رضایت جنسی به عنوان یک ارزیابی ذهنی، شامل واکنش های تأثیرگذاری است که از ارزیابی روابط جنسی به طور کلی نشأت می گیرد و سلامت عمومی فرد را از جنبه های گوناگون تحت تأثیر قرار می دهد (رحمانی و الله قلی، ۱۳۹۴). نمره ای که آزمودنی ها از پرسشنامه هادسون- هریسون و کوسکاپ کسب می کنند.

تمایزیافتگی: تمایزیافتگی به عنوان یک کارکرد درون فردی، به توانایی جداسازی فرآیندهای عاطفی از فرآیند عقلانی و تعادل مناسب میان آنها اشاره دارد به عنوان کارکرد بین فردی، روابط فرد با دیگران و میزان متزاج فرد با دیگران را نشان می دهد (هیدن روتس، جان کووسکی و سانداجی،^۱ ۲۰۱۵). نمره ای که آزمودنی ها از پرسشنامه اسکورن و فریدلندر کسب می کنند.

تفکر قطعی نگر: تفکر قطعی نگر عبارت است نوعی تحریف که حادثه و یا امری را با قطعیت، مساوی چیز دیگری می داند و رابطه مثبتی با اضطراب و افسردگی و هم چنین رابطه منفی با امید به زندگی دارد (نیکولز و شوارتز، ۱۳۹۲). نمره ای که آزمودنی ها از یونسی و میرافضل کسب می کنند.

روش

روش پژوهش به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به لحاظ نحوه جمع آوری داده ها از نوع توصیفی بود که در چهارچوب یک طرح همبستگی پیش بین انجام شد. جامعه آماری پژوهش کلیه زوجین جوان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر اصفهان بودند که طول عمر ازدواج آنان کمتر از ۱۰ سال بود (۷۰۰۰ نفر). بر اساس جدول مورگان ۳۶۴ نفر با استفاده از روش نمونه گیری خوش ای و در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از مقیاس های ذیل استفاده شد:

الف. مقیاس رضایت زناشویی والتر دبلیو هودسن^۲: مقیاس رضایت زناشویی توسط والتر دبلیو هودسن در سال (۱۹۹۲) تدوین شد. این مقیاس دارای ۲۵ سوال بوده و هدف آن اندازه گیری میزان

1 . Hidden Roots, Jankowski & Sand age
2 . Walter W Hudson

رضایت فد از ازدواج و زندگی زناشویی است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت ۱ (هیچ گاه) تا ۵ (همیشه) نمره گذاری شده است. این آزمون دارای دو نقطه برش است یک نمره (+۵) ۳۰ که نمرات بیش از ۱ دال بر مشکلات بالینی قابل ملاحظه است. دومین نقطه برش ۷۰ است که نمرات بالاتر از آن همیشه حاکی از استرس شدید مراجع است. در پژوهش علائی و کرمی (۱۳۸۶) پایایی ابزار از روش آلفای کرونباخ برای گروه زنان و مردان به ترتیب برابر ۰/۹۱ و ۰/۸۸ بود. این آزمون با آزمون سازگاری زناشویی لاک- والاوس^۱ (۱۹۵۹) همبستگی معنادار نشان می‌دهد. روایی این شاخص با پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۲ برای مردان و زنان به ترتیب برابر ۰/۶۷ و ۰/۷۲ است. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۷؛ برای مردان ۰/۸۷ و برای زنان ۰/۸۸ برآورد گردید.

ب. مقیاس رضایت جنسی: این مقیاس توسط هادسون-هیریسون و کوسکاپ^۳ (۱۹۸۱) برای ارزیابی سطح رضایت زوجین ساخته شد. این مقیاس دارای ۲۵ سوال می‌باشد. پاسخ آزمودنی به هر ماده آزمون در سطح یک مقیاس ۷ درجه ای بین ۰ تا ۶ مشخص می‌شود و در مجموع نمره آزمودنی‌ها در کل تست بین ۰ تا ۱۵۰ در نوسان است. ثبات درونی این مقیاس توسط طراحان محاسبه و آلفای کرونباخ آن ۰/۹۱ بودست آمد. اعتبار مقیاس نیز با فاصله یک هفته محاسبه شد که برابر ۰/۹۳ (هادسون و همکاران، ۱۹۸۱) به نقل از دانیل^۴ و همکاران، ۱۹۹۷). روایی این مقیاس از طریق همبستگی آن با خرده مقیاس رضایت جنسی انریچ نیز محاسبه شد که میزان آن ۰/۷۴ بودست آمد (پوترز و کایبل^۵، ۲۰۰۸ به نقل از پوراکبر، ۱۳۹۳). پوراکبر (۱۳۹۳) پایایی پرسشنامه را ۰/۸۸ بودست آورد. هم چنین رحمانی و همکاران (۱۳۹۴) اعتبار پرسشنامه را از طریق روش آزمون مجدد ۰/۸۹ برآورد شد. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۳ بود گردید.

ج. مقیاس تفکر قطعی نگر: این مقیاس توسط یونسی و میرافضل (۱۳۸۳) تدوین شده است. این مقیاس دارای ۳۶ سوال است که با مقیاس ۴ درجه ای لیکرت کاملاً موافقم (۱) تا کاملاً مخالفم (۴). اعتبار کل این پرسشنامه از طریق همسانی درونی برابر با ۰/۸۲ و از طریق بازآزمایی (با فاصله یک هفته) برابر با ۰/۷۸ بود. یونسی و میرافضل (۱۳۸۷) روایی همگرایی پرسشنامه تفکر قطعی نگر را نیز بر پایه ضریب همبستگی آن با نمره افسردگی بک مشخص کردند. این مقدار را با ضریب همبستگی پیرسون برابر ۰/۳۳ بود. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۹ برآورد گردید.

1 . Lock- Wales

2 . Enrich

3 . Hudson- Harrison & Koskap

4 . Daniel

5 . Porters

د. مقیاس تمایزیافتگی خود: این مقیاس توسط اسکورن و فریدلندر^۱ در سال ۱۹۹۸ ساخته شده است. این مقیاس ۴۳ آیتمی شامل ۴ خرده مقیاس: ۱. واکنش پذیری عاطفی؛ ۲. جایگاه من؛ ۳. گریز عاطفی و هم آمیختگی با دیگران است. خرده مقیاس های این پرسشنامه همسانی درونی قابل قبولی برای هر چهار مقیاس دارد که برای نمره کل ۰/۸۸؛ واکنش پذیری عاطفی ۰/۸۴؛ جایگاه من ۰/۸۳؛ گریز عاطفی ۰/۸۲ و هم آمیختگی با دیگران ۰/۷۴ بدست آمد. در پژوهش حاضر، خرده مقیاس واکنش پذیری عاطفی ۰/۷۹؛ جایگاه من ۰/۷۳؛ گریز عاطفی ۰/۷۸؛ هم آمیختگی با دیگران ۰/۷۵ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۸ برآورد گردید.

جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش رگرسیون خطی چندگانه استفاده شد.

یافته ها

جدول ۱. آزمون تعیین نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیر	آزمون کلموگروف-اسمیرنف	مقدار p
رضایت زناشویی	۰/۸۶۵	۰/۴۴۳
رضایت جنسی	۱/۴۳۳	۰/۰۶۳
تمایزیافتگی	۱/۳۴۳	۰/۰۷۴
قطعی نگر	۱/۱۵۵	۰/۱۳۹

با توجه به نتایج جدول ۱، چون مقدار p ، مربوط به آزمون کلموگروف-اسمیرنف در نمرات تمام متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابراین می توان نتیجه گرفت که توزیع تمام متغیرها نرمال است.

جدول ۲. شاخص کفایت مدل رضایت زناشویی با رضایت جنسی

مولفه ها	ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعدیل	انحراف معیار
خطا	شده	(R ²)	
رضایت جنسی	۰/۳۵۳	۰/۱۲۵	۱۲/۲۰۰

با توجه به مقدار مثبت ضریب همبستگی (۰/۳۵۳) می توان نتیجه گرفت که با افزایش نمره رضایت جنسی میزان رضایت زناشویی نیز افزایش پیدا می کند. هم چنین ضریب تعیین (۰/۱۲۵) به دست آمده است که این مقدار نشان می دهد متغیر رضایت جنسی ۱۲/۵ درصد تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می کند.

جدول ۳. آزمون تحلیل واریانس جهت معنی داری مدل رضایت زناشویی با رضایت جنسی

متغیرها	مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجموع مجذورات	آماره F	مقدار p
رضایت جنسی	رگرسیون	۷۶۷۰/۵۱۹	۱	۷۶۷۰/۵۱۹	۵۱/۵۳۶	.۰/۰۰۰
باقیمانده		۵۳۸۷۹/۴۰۱	۳۶۲	۱۴۸/۸۳۸		
کل		۶۱۵۴۹/۹۲۰	۳۶۳			

با توجه به جدول، مقدار P کمتر از سطح معناداری $0/05$ شده است بنابراین نشان از معنی دار بودن مدل رگرسیونی رضایت زناشویی با رضایت جنسی می باشد.

جدول ۴. نتایج رگرسیون ساده به منظور پیش بینی رضایت زناشویی از طریق رضایت جنسی

متغیر پیش بین	B	متغیر ملاک	SE	T	p مقدار
رضایت جنسی زناشویی	.۰/۳۶۹	رضایت	.۰/۰۵۱	.۷/۱۷۹	.۰/۰۰۰

ضریب رگرسیونی غیراستاندارد: B:

ضریب رگرسیونی استاندارد: Beta:

با نگاهی به ضرایب رگرسیونی (استاندارد و غیراستاندارد) و مقدار P حکایت از آن دارد رضایت جنسی می تواند رضایت زناشویی را پیش بینی کند. به عبارتی رضایت جنسی بر رضایت زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p<0/05$).

جدول ۵. شاخص کفایت مدل رضایت زناشویی با تمایز یافتنگی

مولفه ها	ضریب همبستگی (R^2)	ضریب تعیین تعداد	ضریب تعیین	انحراف معیار خطا
تمایز یافتنگی	.۰/۳۴۳	.۰/۱۱۸	.۰/۱۱۵	.۱۲/۲۴۸

با توجه به مقدار مثبت ضریب همبستگی (0.343) می‌توان نتیجه گرفت که با افزایش نمره تمایزیافتنگی میزان رضایت زناشویی نیز افزایش پیدا می‌کند. هم‌چنین ضریب تعیین (0.118) به دست آمده است که این مقدار نشان می‌دهد متغیر تمایزیافتنگی $11/8$ درصد تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می‌کند.

جدول ۶. آزمون تحلیل واریانس جهت معنی داری مدل رضایت زناشویی با تمایزیافتنگی

متغیرها	مدل	مجموع مربیات	درجه آزادی	میانگین مجموع مجذورات	F آماره	مقدار p
تمایزیافتنگی	رگرسیون	۷۲۳۴/۶۸۸	۱	۷۲۳۴/۶۸۸	۴۸/۲۸۶	.۰۰۰
باقیمانده		۵۴۳۰.۶/۲۳۲	۳۶۲		۱۵۰/۰.۱۷	
کل		۶۱۵۴۹/۹۲۰	۳۶۳			

با توجه به جدول، مقدار P کمتر از سطح معناداری 0.05 شده است بنابراین نشان از معنی دار بودن مدل رگرسیونی رضایت زناشویی با تمایزیافتنگی می‌باشد.

جدول ۷. نتایج رگرسیون ساده به منظور پیش‌بینی رضایت زناشویی از طریق تمایزیافتنگی

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	B	SE	Beta	T	مقدار p
تمایزیافتنگی زناشویی	رضایت	.۰۲۲۷	.۰۰۳۳	.۰/۳۴۳	۶/۹۴۹	.۰۰۰

ضریب رگرسیونی غیراستاندارد: B:

ضریب رگرسیونی استاندارد: Beta:

با نگاهی به ضرایب رگرسیونی (استاندارد و غیراستاندارد) و مقدار P حکایت از آن دارد که تمایزیافتنگی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. به عبارتی تمایزیافتنگی بر رضایت زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p < 0.05$).

جدول ۸. شاخص کفایت مدل رضایت زناشویی با تفکرقطعی نگر

تفکرقطعی نگر	۰/۲۰۵	۰/۰۴۲	۰/۰۳۹	خطا شده	ضریب همبستگی	ضریب تعیین (R^2)	انحراف معیار	مولفه ها
				۱۲/۲۶۴				

با توجه به مقدار مثبت ضریب همبستگی (۰/۲۰۵) می‌توان نتیجه گرفت که با افزایش نمره تفکر قطعی نگر میزان رضایت زناشویی نیز افزایش پیدا می‌کند. هم چنین ضریب تعیین (۰/۰۴۲) به دست آمده است که این مقدار نشان می‌دهد متغیر تفکر قطعی نگر ۴/۲ درصد تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می‌کند.

جدول ۹. آزمون تحلیل واریانس جهت معنی داری مدل رضایت زناشویی با تفکرقطعی نگر

تفکرقطعی نگر	متغیرها	مدل	مجموع مربعات آزادی	درجه	میانگین مجموع مجذورات	F آماره	مقدار p
رگرسیون باقیمانده	تفکرقطعی نگر	رگرسیون باقیمانده	۲۵۷۵/۱۲۶	۱	۲۵۷۵/۱۲۶	۱۵/۸۰۷	۰/۰۰۰
			۵۸۹۷۴/۷۹۴	۳۶۲		۱۶۲/۹۱۴	
		کل	۶۱۵۴۹/۹۲۰	۳۶۳			

با توجه به جدول، مقدار p کمتر از سطح معناداری ۰/۰۵ شده است بنابراین نشان از معنی دار بودن مدل رگرسیونی رضایت زناشویی با تفکر قطعی نگر می‌باشد.

جدول ۱۰. نتایج رگرسیون ساده به منظور پیش‌بینی رضایت زناشویی از طریق تفکرقطعی نگر

زناشویی	رضایت	Bین	Mتغیر پیش	B	SE	Beta	T	p مقدار
				۰/۲۲۷	۰/۰۳۳	۰/۳۴۳	۶/۹۴۹	۰/۰۰۰

B: ضریب رگرسیونی غیراستاندارد

Beta: ضریب رگرسیونی استاندارد

با نگاهی به ضرایب رگرسیونی (استاندارد و غیراستاندارد) و مقدار p حکایت از آن دارد تفکر قطعی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کنند. به عبارتی تفکر قطعی بر رضایت زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p < 0.05$).

بحث و نتیجه گیری

هدف این مطالعه بررسی پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس رضایت جنسی، تمایزیافتگی و تفکر قطعی نگر در بین زوجین جوان شهر اصفهان بود. نتایج پژوهش به شرح ذیل می‌باشد:

فرضیه اول: رضایت جنسی بر رضایت زناشویی تأثیر دارد. نتایج نشان داد که رضایت جنسی می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. به عبارتی رضایت جنسی بر رضایت زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p < 0.05$) و فرضیه اول مبنی بر تأثیر رضایت جنسی بر رضایت زناشویی تأیید می‌شود. این یافته، با یافته‌های ترمن (۲۰۱۵)، مدانس (۲۰۱۵)، نیکولز (۲۰۱۵)، نیاک و ویسمان (۲۰۱۶)، بایرز (۲۰۱۴)، سلوسارز (۲۰۱۳)، نظری و همکاران (۱۳۹۵)، بخشایش و مرتضوی (۱۳۹۴)، رحمانی و همکاران (۱۳۹۴) و امرالپی و همکاران (۱۳۹۳) هماهنگ و همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که غریزه جنسی از نیازهای ذاتی انسان است. به طوری که مازلو (۱۹۷۶)، به نقل از: واندرمان، (۲۰۱۲) این نیاز را در ردۀ نیازهای جسمانی یا نیازهای حیاتی اولیه قرار داده است. رابطه جنسی عامل مهمی در موفقیت یا عدم موفقیت زندگی زناشویی می‌باشد. زیرا اگر این رابطه قانع کننده نباشد منجر به احساس محرومیت، ناکامی، عدم احساس ایمنی (به خطر افتادن سلامت روان) و در نتیجه از هم پاشیدگی خانواده می‌باشد (شاملو، ۱۳۸۸). به عبارت دیگر برآورده شدن نیازهای جنسی توسط جنس مخالف یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های ازدواج است که امری است طبیعی، هر انسانی برای ارضای نیازهای جنسی خود در جستجوی راههای مناسب است. امیال نیازهای جنسی یکی از انگیزه‌های مهم ازدواج است که در زندگی زناشویی نقش اساسی دارد و کمتر زندگی زناشویی را می‌توان یافت که بدون داشتن روابط جنسی قبل دوام باشد. لذتی را که زن و مرد از ارضای امیال جنسی خود می‌برند از بهترین لذت‌هایی است که انسان کمتر می‌تواند در طول زندگی به آن دست یابد و همین لذت جنسی است که موجب می‌گردد بسیاری از مشکلات روزمره زندگی و اختلافات زندگی زناشویی نادیده گرفته شود و حالات وابستگی‌های عاطفی بین زن و شوهر افزایش یابد (نیاک و ویسمان، ۲۰۱۶). تأثیر رضایت جنسی بر رضایت زناشویی به خصوص در سال‌های اولیه زندگی از اهمیت بیشتری برخوردار است. در ابتدای زندگی، زن و شوهر تمایلات جنسی بیشتری دارند که به تدریج و با افزایش سن در تمایلات و تعداد روابط جنسی بی تأثیر است. در نهایت روابط جنسی

ارتباط عاطفی و احساسی بین زن و شوهر را پایدارتر و عدم رابطه جنسی این ارتباط عاطفی و احساسی را خدشه دار می‌سازد. مرد و یا زنی که بدون توجه به نیاز جنسی دیگری نسبت به مسائل جنسی بی تفاوت است و یا به ناتوانی جنسی، بی میلی جنسی و یا سردمزاجی مبتلاست این بی توجهی به اهمیت موضوع موجب خواهد شد که به روابط بین زن و شوهر لطمه زیادی وارد شود و فرد مقابله را دچار حالات عصبانیت و نسبت به همسر و زندگی دلسوز سازد و به تدریج موجب بروز رفتارهای پرخاشگرانه و در نهایت افسردگی شود (مدانس، ۲۰۱۵).

فرضیه دوم: تمایزیافتگی بر رضایت‌زناشویی تأثیر دارد. نتایج حاکی از آن است که؛ تمایزیافتگی می‌تواند رضایت‌زناشویی را پیش‌بینی کند. به عبارتی تمایزیافتگی بر رضایت‌زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p < 0.05$). این یافته با یافته‌های پیلاز (۲۰۱۶)، اسکرون و دندی (۲۰۱۵)، گلید (۲۰۱۴)، هاووس و ملینکرود (۲۰۱۳)، گاینز، پروسا، بارتل- هرینگ (۲۰۱۳)، ابازری (۱۳۹۵)، صمدی (۱۳۹۵)، متی زاده (۱۳۹۴)، نیلاب (۱۳۹۴)، محمدی (۱۳۹۳)، خطیبی (۱۳۹۲)، جمالی (۱۳۹۲) هماهنگ و همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت افراد با تمایزیافتگی بالا هیجانات خودآگاهی دارند و قادر به سنجش متفکرانه موقعیت هستند. این افراد توانایی رشد من مستقل را در روابط صمیمانه دارند و می‌توانند در روابط عمیق و زناشوئی آرامش و راحتی خود را حفظ کنند و از متزاج و گسلش عاطفی برای تعديل تنش‌های درونی خود اجتناب کنند (اسکرون و دندی، ۲۰۱۵). این افراد در بعد درون شخصیتی به راحتی می‌توانند احساسات شان را از عقلانیت شان جدا کنند و در موقعیت‌های مشکل زای زندگی قادر به استفاده از نظام عقلانی خود در چگونگی واکنش و حل موقعیت‌ها می‌باشند. در بعد فردی نیز این افراد می‌توانند روابط صمیمانه و عمیقی با دیگران برقرار می‌کنند و در عین حال استقلال خود را حفظ کنند. زندگی این افراد توسط خودشان اداره می‌شود نه توسط هیجانات یا اشخاص دیگر. افراد با سطح تمایز بالا در ازدواج، دارای پختگی هیجانی هستند، انعطاف پذیرند، قادر به برقراری و ادامه روابط صمیمانه با یکدیگرند و می‌توانند از آن لذت ببرند (پیلاز، ۲۰۱۶). مجموعه این عوامل باعث می‌شود آنها در زندگی مشترک خود احساس رضایت و خشنودی کنند. از طرف دیگر به نظر می‌رسد، افراد کمتر تمایزیافتگی در دام هیجانات خود گرفتار هستند و عقل و هیجانات شان در هم آمیخته است، زندگی شان تحت اختیار دیگران قرار می‌گیرد و به شدت به دیگران وابسته هستند. این افراد صمیمیت و نزدیک شدن به دیگران را عمیقاً تهدید می‌دانند و به همین دلیل از صمیمیت اجتناب می‌کنند، احترام به خود و عزت نفس در آنها پایین است و در موقع بحرانی و برخورد با مشکلات زندگی به طور ناگهانی بر اساس احساسات شان تصمیم گیری می‌کند.

طبیعتاً مهارت‌های لازم را دارا نیستند و در نتیجه می‌توان پیش‌بینی کرد که با مشکلات عدیده زناشوئی روبرو شوند (گلید، ۲۰۱۴). بنابراین و به طور کلی هر اندازه میزان تمایزیافتگی افراد پایین باشد، آمادگی بیشتری برای اضطراب دارند، به رویدادها و رفتار همسرشان واکنش عاطفی یا هیجانی شدیدتری نشان می‌دهند، ظرفیت شان برای پیوندهای صمیمانه با شریک خود محدود است و در صورت نیاز برای نزدیک تر شدن دچار امتزاج یا آمیختگی عاطفی می‌شوند و تعارضات و فشارهای زناشویی زیادی را متحمل می‌شوند که همه این‌ها در نارضایتی زناشوئی تأثیرگذار است.

فرضیه سوم: تفکر قطعی نگر بر رضایت زناشویی تأثیر دارد. هم چنین نتایج حاکی از آن است که؛ تفکر قطعی نگر می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. به عبارتی تفکر قطعی نگر بر رضایت زناشویی در زوجین شهر اصفهان تأثیر دارد ($p < 0.05$). این یافته با یافته‌های یولاندا (۲۰۱۷)، ویسمن، اوبلکر و وینستاک (۲۰۱۶)، فریش (۲۰۱۵)، اسمیت و همکاران (۲۰۱۴)، مرشدی (۱۳۹۵)، مقصودزاده (۱۳۹۴) همسو است. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت بر پایه دیدگاه شناختی، الگوهای شناختی مانند تفکر قطعی نگر میزان رضایت مندی زناشوئی را پیش‌بینی می‌کنند (ویسمن و همکاران، ۲۰۱۶). برخی از پژوهشگران یکی از علل رضایت مندی زناشوئی را سبک‌های شناختی زوجین و ثبات روابط زناشوئی را در گرو سوگیری‌های شناختی آنان می‌دانند (یولاندا، ۲۰۱۷). به اعتقاد گاتمن (۲۰۱۳) ادراک و شناخت، فیزیولوژی و رفتار سه پایه اساسی تداوم زندگی زناشوئی است و ادراک زوجین از یکدیگر مهم ترین آنها به حساب می‌آید. اسمیت و همکاران (۲۰۱۴) نیز اعتقاد دارند که زوجین می‌توانند آینده و نوع رابطه زناشوئی آنان را پیش‌بینی کند. یونسی و بهرامی (۱۳۹۳) نیز معتقدند که تغییرات شناختی هر یک از زوجین می‌تواند با تغییر اسنادهای شناختی، به افزایش میزان بیشتر رضایت مندی زناشوئی و احساس بهتر زوجین نسبت به یکدیگر منجر شود. بعضی از محققین نظری ویسمن، اوبلکر و وینستاک (۲۰۱۶) با تأکید بر ارتباط تنگاتنگ افسردگی و رضایت مندی زناشوئی اعتقاد دارند که اسنادهای علی مثل تفکر قطعی نگر به عنوان متغیر قطعی نگر به متغیر تسهیل کننده بین افسردگی و رضایت مندی زناشوئی عمل می‌کنند. کیفیت روابط زناشوئی بستگی به مثلث‌های شناختی (کلی، پایدار و درونی) زوجین دارد (مرشدی، ۱۳۹۵). بنابراین نحوه پردازش اطلاعات، تعیین کننده چگونگی ارتباط بین زوجین است (شاپیرو، ۲۰۱۰) و بر سازگاری زناشوئی افزایش می‌یابد (یونسی و بهرامی، ۱۳۹۳). افزون بر این، مطالعات بالینی در زوج درمانگری نیز می‌بین آن هستند که تنظیم تفکر قطعی نگر در زوج‌ها، همراه با سایر فنون شناختی، با افزایش رضایت مندی و کاهش

تعارض زناشوئی همراه است (مصطفویزاده، ۱۳۹۴). زیرا نحوه تفکر زوجین از عوامل بسیار مهم در تعیین میزان رضایت مندی یا تعارض های زناشوئی و افزایش سلامت روانی آنان است (فریش، ۲۰۱۵). در پایان شایان ذکر است که با توجه به این که رضایت جنسی، تمایزیافتگی و تفکر قطعی نگر بر رضایت زناشویی زوجین شهر اصفهان تأثیر داشت. به منظور افزایش سطح رضایت زناشویی در بین زوجین جوان پیشنهاد می گردد که سازمان های مسئول مثل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دوره های آموزش فردی و گروهی برای افزایش آگاهی های جنسی و دست یابی به رابطه جنسی رضایت بخش برگزار گردد. هم چنین بررسی دیدگاه ها و راهکارهای ارائه شده از سوی صاحب نظران و استاد دانشگاه در رشته های مرتبط با متغیرهای پژوهش در جهت از بین بردن شکاف ها بین وضعیت فعلی و موجود پیشنهاد می گردد.

یکی از محدودیت های موجود در پژوهش حاضر، هراس و عدم پاسخگویی پاسخ دهنده‌گان از پاسخگویی به سوالات می باشد؛ که این امر موجب طولانی تر شدن فرآیند پرسش سوالات و لزوم شرکت دیگر می باشد. هم چنین معمولاً در این گونه پژوهش ها، اطلاعات جمع آوری شده از یک مقطع زمانی است؛ لذا اگر اطلاعات جمع آوری شده به صورت سری زمانی باشد، نتایج بهتری حاصل خواهد شد.

Referanc

- Batt, V.J., Nick Gabion, S. & Foley, F. (2015), Perspectives on the Provision of Counselling to Women in Ireland. Dublin: Women's Health Council.
- Berzsenyi, M., & Weismann, M. (2014). Sexual desire and relationship functioning; It's effect of marital satisfaction and power. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 30(3), 199-217.
- Byers, E. S. (2014). Relationship satisfaction and sexual satisfaction. A longitudinal study of individuals in long- term relationships. *Journal of Sex Research*, 42(2), 113-118.
- Choi, J.M., Pamela, S., Pessoa, L. (2012). Impact of State Anxiety on the Interaction between Threat Monitoring and Cognition. *Neuro image*, 59 (2), 1912-1923.
- Geld, A.P. (2014). Characteristics of families that function well. *Journal of family issues*, 21(8), 948- 963.

- Genies, AS, Conrad L (2013). Do thinking styles predict academic performance of online learning? International Journal of Technology in Teaching & Learning, 8(2), 432-42.
- Grief, A.P. (2015). Characteristics of families that function well. Journal of Family Issues, 21(8), 948- 963.
- Gesso, C.& Frets, B. (2009), Family therapy, an overview. Wadsworth, advising of themes learning.
- Haws, W., & Mallinckrodt, B. (2013). Separation individuation from family of origin and marital adjustment of recently married couple, American Journal of Family Therapy, 26(4), 293-307.
- Maddens C (2015). Strategic family therapy. San Francisco: Jose-Bass.
- Hidden Roots, K. M., Jankowski, P. & Sand age, S.J. (2015). Bowen family systems theory and spirituality: Exploring the relationship between triangulation and religious questing. Contemporary Family Therapy, 32 (3), 89-101.
- Fresh, F. H (2015). Possibilities for the prevention of marital discord: A behavioral perspective. American Journal of Family Therapy, 9 (4).: 30-48.
- Leilani, A. (2013). Differentiation and intimate partner violence. Dissertation for Doctor of Philosophy, College of Human Ecology, Kansas State University.
- Nichols, M. P. (2015). Concurrent discriminant validity of the Kansas marital satisfaction scale. Journal of Marriage and the Family, 48(2): 381-387.
- Olson, D. H., & Defray, J. (2016). Marriages & families' intimacy, diversity and strengths (5th Ed). New York: McGraw-Hill.
- Pelage, M. (2016). The relationship between differentiation of self and marital satisfaction: What can be learn from married couple over the course of life? The American Journal of Family Therapy, 36 (8), 388-401.
- Pruco, R., Wilson-Gunderson, M., & Cartwright, F. P. (2012). Depressive symptoms and marital satisfaction in the context of chronic disease: A longitudinal dyadic analysis. **Journal of Family Psychology**, 23 (12), 73-583.
- Pease, K. (2013). **Differentiation of self and anxiety as a function of culture.** A thesis for the degree of Master of Science California State University, Stanislaus.

- Skowron, E. A., & Dandy, A. K. (2015). Differentiation of self and attachment in adulthood: Relational correlates of effortful control. **Contemporary Family Therapy: An International Journal**, 26 (8), 337-357.
- Slosarz. W. J. (2013). Relationship between lifestyle and factors affecting sexual life. **Journal of Sexual and Relationship Therapy**, 15(2): 367-380.
- Smith, A. J., Rosen field, D., & McDonald, R. (2014). Cognitive mechanism of social anxiety reduction: An examination of specificity and temporality. **Journal of Consulting and Clinical Psychology**, 74 (6), 1203-1212.
- Sommers-Flanagan, J., & Sommers-Flanagan, R. (2011). **Counseling and psychotherapy: Theories in context and practice**. New Jersey: John Willy.
- Speicher, S., Wenzel, A., Harvey, J. (2010). **Handbook of Relationship Initiation**. New York: Taylor & Francis Group; 337-353.
- Term an F.L. (2015). The Developing Field of Intellectual Styles: Four Recent Endeavors. **Learn Individual Differences**, 21(3), 311-318.
- Vander Masen, G. (2012). Sexual selection: A tale of male and feminist denial. **European Journal of Women's Studies**, 11(1), 2-26.
- Weismann, M. A., Uebelacker, L. A., & Weinstock, L. M. (2016). Psychopathology and marital satisfaction. **Journal of Consulting and Clinical Psychology**, 72 (5), 830-838.
- Yolanda, A. T. (2017). A correlation study between depression and marital adjustment in Hispanic couples. **The Family Journal**, 15 (1), 46-52.

